

Lize Spit

EL DESGEL

Traducció de Maria Rosich

AMS
TER
DAM

Windows'95

LA NOSTRA INFANTESA, com la de tots els altres nois i noies del poble, es podia partir fàcilment en dues èpoques: abans i després de Windows'95. En totes les altres famílies, aquest moment de canvi va coincidir amb l'any 1995 i es va caracteritzar per un ús àvid i sobtat d'anglicismes.

Games. Points. Levels. Winner.

Tothom ho intentava; el fet que aquests sons rodons no encaixessin amb les boques esmolades i deformades pel dialecte només ens cridava l'atenció a en Jolan i a mi. Érem pràcticament els únics de Bovenmeer que no teníem televisió ni Windows, i que encara anomenàvem els Cornflakes *cereals* (o *Kwakies*, per la marca blanca de l'Aldi).

A la nostra família, la veritable divergència es va produir un parell d'anys més tard i no va tenir res a veure amb l'arribada de Windows, sinó amb l'inici del comportament estrany de la Tesje, que sí que va estar relacionat amb la introducció d'un sistema operatiu.

L'any 97, pocs dies després que en Laurens es passés Tomb Raider per primer cop, perdés la noció del temps i m'informés de la seva victòria per telèfon fix a una hora que en realitat estava reservada als infarts d'avis, el pare va decidir que havia arribat el moment que nosaltres també participéssim de l'era de la informàtica.

La Tesje ja dormia, jo encara no. Vaig complir el meu deure de fer de far, però sense llum. Des del meu llit alt, vaig registrar tots els sons; no m'atrevia a parar per por que la meva funció fos realment important i que tot s'espallés, que el pare no tornés mai.

Al cap d'uns quants minuts es van sentir sorolls al passadís. Algú pujava les escales amb sabates. Era una manera de caminar que no vaig reconèixer, decidida i ràpida. Els passos van arribar al graó de dalt, que cruixia.

En alguna ocasió havien recobert de cartró el replà i l'escala; una capa de cartró mesurada fins a l'últim centímetre i enganxada amb cinta adhesiva. Sota el cartró hi havia un terra de parquet clar i una escala de roure. Feia tant de temps que aquella fusta estava tapada que podria no ser-hi. Cada matí passàvem per damunt dels nervis de la fusta que els pares havien volgut mantenir intactes. Això hauria hagut de tenir un efecte tranquil·litzador (hi havia alguna cosa que no s'estava fent malbé), però com més hi pensava, més ridícul ho trobava: aquest parquet estava reservat per a una altra vida, una de més important.

Es va encendre el llum de l'escala. Em vaig girar d'esquena a la porta de l'habitació: la porta s'obria, el llum del passadís va reflectir un contrast marcat al meu coixí, em va partir el cap per la temple. Vaig entreobrir la boca, els ulls tancats, sense reaccionar al meu nom.

Malgrat tot, em van treure del llit. Aquesta era la funció dels llits alts: tenir els nens a l'altura dels ulls, reduir la dificultat de despertar-los de nit, en moments insòlits.

Vaig baixar les escales darrere del pare. El seu cap queia uns quinze centímetres amb cada graó.

Vaig pensar en aquella nit que el pare m'havia vingut a treure del llit perquè, segons semblava, la mama havia dit que «volia posar punt final». A què exactament, si a si mateixa, a la seva relació o a les cireres que esperaven per convertir-se en

melmelada, no quedava clar, segurament ni tan sols per al pare. Malgrat tot, a aquelles hores de la nit havíem tret de casa tot el que l'hauria pogut ajudar.

Ens havíem de curar en salut.

—Creu-me, per a qui realment vol posar punt final i té prou imaginació, fins i tot una premsa d'allés és perillosa —va dir el pare.

Ho vam ficar tot en una caixa grossa de cartró: compassos, coberts esmolats, escuradents, plomes estilogràfiques. L'endemà, la mare es devia trobar la casa pràcticament devastada: la farmaciola arrasada excepte per una capseta de tiretes resistents a l'aigua i unes tisorettes sense punta. Durant tres dies vam menjar amb cullera i forquilla. No podíem tallar papers.

Després de tot plegat, a mi el que més em preocupava era si, en cas que la mare no hagués tingut tendències suïcides, no n'hi hauríem fet venir, amb els calaixos de coberts buits.

Vam arribar al graó de baix de l'escala. Vaig seguir el pare pel passadís i fins a la sala d'estar; ell va tancar la porta darrere meu. Fins i tot després de veure la caixa enorme i buida de cartró amb nanses al mig de la sala, jo encara pensava que tenia intenció de fer-me mal.

—Mira.

Va encendre el llum. I vaig veure, al racó, sobre la tauleta, el nou ordinador de segona mà. La pantalla desprenia una llum blanca, freda.

—Eefje, ha arribat l'hora, per fi tenim un Windows'95 —va dir el pare solemnement.

Tots dos junts vam observar, almenys un minut sencer, la il·luminació rudimentària que aquell estri projectava a la sala. Després el pare va encendre un altre llum, es va ficar a la cuina i va tornar amb quatre cerveses sense obrir en una cistelleta.

—L’he aconseguit a la feina —va acariciar amb el polze el coll de la primera ampolla, com si la volgués tranquil·litzar abans de beure-se-la d’un glop—. Windows’95. Un magnífic sistema operatiu.

Jo no m’ho podia creure, per molt que sentís brunzir la torre i tinguéss la pantalla blanca, el teclat i el ratolí amb estoreta davant del nas. Jo petava de dents.

—Posa’t la bata —va dir el pare.

Després, dreta al costat de la seva cadira, vaig poder fer d’espectadora mentre ell jugava cinc partides al solitari.

El nou ordinador de segona mà es passaria uns tres anys al lloc on el pare l’havia col·locat aquella nit, entre la paret i la xemeneia de marbre, al costat d’una de les cadires de l’elegant taula de menjador, que als ulls de la mare es va rebaixar i als ulls del pare va ascendir per convertir-se en cadira d’ordinador.

Era el punt de la casa per on passàvem més sovint, la qual cosa ens permetia controlar amb precisió què feia cadascú a l’ordinador. No només era al pas entre cuina i soterrani, entre porta del darrere i passadís, i entre cuina i lavabo, sinó que també estava exactament a la mateixa distància de la porta del soterrani i de la cuina, els dos llocs sobre els quals la mare trobava que més dret tenia. Tant anar i venir li provocava un mal humor sorrut: li semblava que passàvem massa temps a l’ordinador. A nosaltres ens cridava l’atenció que anava molt sovint al soterrani amb la mateixa llauna de tomàquet, fins i tot quan no menjàvem espaguetis ni cap altra cosa amb salsa.

Després de l’arribada de Windows’95, vam trigar un temps a acordar qui podia fer servir l’ordinador i quan. En Jolan va de-

cidir que cadascú podia jugar-hi una hora cada vespre, en l'ordre invers al de naixement. Mentre fos tolerat, també podíem mirar el que feien els altres.

En Jolan i jo vam descobrir a l'escriptori la carpeta «Fun stuff», que contenia dos vídeos: «Weezers Buddy Holly» i «Good Times» d'Edie Brickell. Ens els posàvem un cop i un altre; mai no havíem estat tan a prop de tenir un televisor amb MTV. «Good Times» es va convertir en la banda sonora de l'any 1997.

Quan ens vam cansar de les cançons, vam triar una especialitat cadascun. Jo vaig començar fent uns dibuixos amb Paint que mai no em sortien bé; el ratolí era poc flexible i costava de maniobrar. En Jolan es va centrar en *Hover!*: s'abraonava contra banderes en fons pixelats mentre movia la brúixola del quadre de comandament sense fixar-s'hi gaire. La Tesje només tenia sis anys i es va afeccionar a observar estalvis de pantalla. El que més li agradava era *Starfield*. Em va demanar que configurés el màxim d'estrelles i la velocitat mínima, i es passava hores viatjant pel temps. Aquella cadira tan elegant, entapissada amb vímet trenat, evidenciava els llargs viatges per l'espai: li deixava un patró de graelles vermelles a la pell de les natges.

Fins un parell de mesos més tard, quan la Tesje ja tenia set anys i habilitat per jugar al Buscamines, no em va començar a cridar l'atenció l'estranyesa del seu comportament. Sempre que feia esclatar una bomba amb un clic del ratolí, havia de guanyar dues partides.

De vegades quan arribava me la trobava plorant perquè se li havia acabat el torn i no havia aconseguit buidar prou vegades el camp de mines. Si el nombre d'explosions superava el de bombes desactivades, tot havia estat inútil. Sovint li cedia la meva hora d'ordinador, m'asseia al seu costat a escoltar com clicava nerviosament amb el ratolí. Potser va ser aleshores, observant de prop aquells rampells controlats que la dominaven, que vaig començar a estimar-me-la cada cop més.